

תכנית התואר השני
בבקשורת חזותית
תשפ"ו 2025
2026 תכנית
לימודים

חטיבה משולבת:

<div></div>	תכנית הלימודים כוללת שלוש חטיבות לימוד רעיוניות ומעשיות:
סמינר מחקר וכתיבה	
<div>[מרחיב ד"ר חגית קיסר נעוזרת הוראה] נויה אנטמן־רון</div>	

בשנת תשפ"ו ילמדו בסמינר מחקר וכתיבה שנה א' ושנה ב'. הסמינר יעניק 4 נ"ל לשנה א'. לשנה ב' הסמינר ימשיך בסמסטר ב' עם מסגרת ליווי אישי בהיקף של 2 נ"ל לפיתוח פרויקט גמר לתואר שני, שה"כ 6 נ"ל יחד.

<div></div>	עיצוב ביקורתי "נוקאאוט"
<div>[מרחיב] גיא שגיא, עדה ורדי, ד"ר עפרי כנעני</div>	

<div></div>	תקשורת חזותית, בינה מלאכותית וכלכלה
<div>[מרחיב] ד"ר ליאת לביא, ד"ר דנה הלק, ד"ר רועי עמית, עומר זיו</div>	

מעבדות המחקר הן מרחבי לימוד וחקירה משותפים בתקשורת חזותית החוקרים ומגיבים באופן יצירתי ורעיוני לאתגרים חברתיים, סביבתיים וטכנולוגיים של זמנינו. בהובלת סגל בינתחומי, סטודנטיות/ים יפתחו מחקר עיצובי מתקדם הכולל אפשרויות להתמחות בפיתוח ועיצוב ממשקים דיגיטליים מבוססי בינה מלאכותית, כמו גם בחשיבה עיצובית וספקולטיבית שמשלבת מתודות של ויזואליזציה, איור, מיפוי, ומידול (ראו הסבר על תחומי ההתמחות בכל מעבדה, בפירוט הקורסים). השתתפות במעבדת מחקר סמסטריאלית מקנה לסטודנט/ית 6 נ"ל.
סה"כ על כל סטודנט/ית בתכנית להשתתף בשתי מעבדות מחקר בהיקף כולל של 12 נ"ל.

<div></div>	פרויקט מסכם לשנה ב' - עיצוב/אוצרות/כתיבה
---------------------------------------	---

פרויקט גמר לשנה ב' כולל: מעבדה + פרויקט מסכם + ליווי אישי (הנחייה אישית וקבוצתית לפיתוח פרויקט מסכם) בהיקף של 2 נ"ל. הפרויקט המסכם יהווה מהלך חזותי שישלב עיצוב/אוצרות/כתיבה ויוצג כפרויקט אישי או קבוצתי (בהתאם) בתערוכת הבוגרים. בכדי להשלים פרויקט מסכם ולהציג בתערוכה על הסטודנט/ית להגיע לציון 75 בהגשת ביניים אחרונה (11-12 ביוני 2026. ייתכנו שינויים בתאריך) שתשקלל ממוצע ציון במעבדה + ליווי אישי.

<div></div>	חטיבה זו מיועדת להעמקת מיומנויותיהם של הסטודנטים/ות כמעצבים/ות ויוצרים/ות.
---------------------------------------	---

<div></div>	מרחצים
פרופ' ענת קציר, יעל בורשטיין, אמיתי גלעד, איתי ניב, ליאת סגל ורינת שרצר, נואל ערפאת, ומרחצים/ות אורחים/ות.	

<div></div>	קורסי בחירה
על כל סטודנט/ית בתכנית להשתתף בשני קורסי בחירה מעשיים במהלך התואר – אחד בכל שנה, כל אחד בהיקף של 3 נ"ל וסה"כ 6 נ"ל.	

<div></div>	קורס מרוכז
במהלך כל שנת לימודים יוצע קורס מעשי מרוכז בן 3–7 ימי לימוד. הקורס יתקיים בחופשת הסמסטר (בין פברואר למרץ) /או בחופשת הקיץ (אוגוסט–אוקטובר) ויוקדש לעיסוק תמטי, מתודולוגי או טכנולוגי. על כל סטודנט/ית בתכנית להשתתף בקורס מרוכז אחד במהלך התואר בהיקף של 2 נ"ל .	

<div></div>	סדנאות אורח
---------------------------------------	-------------

מדי שנה יוצעו לסטודנטים/ות סדנאות בנות 1–2 ימים שיועברו על ידי מעצבים/ות ויוצרים/ות מובילים מהארץ ומחו"ל. על כל סטודנט/ית להשתתף בסדנת אורח אחת בכל שנה בהיקף של 1 נ"ל. על כל סטודנט/ית בתכנית להשתתף ב־2 סדנאות אורח בהיקף כולל של 2 נ"ל.

חטיבה עיונית:

תיאוריה ומתודולוגיה

<div></div>	קורס חובה עיוני (שנה א')
<div>[מרחיב] ד"ר חגית קיסר, פרופ' ענת קציר, בשילוב מרחים/ות אורחים/ות</div>	

מאפשר לסטודנט/ית להרחיב את אופקיו/ה בקונטקסט רחב של תחום העיצוב ובמגמות הבולטות בעיצוב העכשווי. הקורס יתבסס על מפגשים עם מעצבים/ות ואוצרים/ות, ביקורים וסיעורים באוספי העיצוב המקומיים. בסיום הקורס הסטודנט/ית יגישו עבודת סיכום סמסטריאלית בהיקף של 4 נ"ל.

<div></div>	סמינר חובה עיוני (שנה א')
<div>[מרחיב] ד"ר יערה רוזוליו</div>	

מאפשר לסטודנט/ית העמקה בתיאוריות ביקורתיות וביחסים האפשריים בינן לבין תחום התקשורת החזותית, בסיום הקורס הסטודנט/ית יגישו עבודת סמינר בהיקף של 4 נ"ל.

<div></div>	שנה א'
סמינר מחקר וכתיבה	4 נ"ל
עיצוב עכשווי	4 נ"ל
בחירה מעשי	3 נ"ל
מעבדת מחקר	6 נ"ל
סדנת אורח (עד שבוע מרוכז)	1 נ"ל
סמינר עיוני: תיאוריה וביקורת	4 נ"ל
	22 נ"ל סה"כ

<div></div>	שנה ב'
סמינר מחקר וכתיבה	4 נ"ל
בחירה מעשי	3 נ"ל
מעבדת מחקר	6 נ"ל
ליווי אישי: סמינר מחקר וכתיבה	2 נ"ל
פרויקט מסכם	2 נ"ל
סדנת אורח (עד שבוע מרוכז)	1 נ"ל
	18 נ"ל סה"כ

<div></div>	שנה א'+ב'
קורס בחירה מעשי מרוכז	2 נ"ל

פירוט הקורסים

סמסטר א' (א')

סמינר מחקר וכתובה

4 נ"ז

[מטרה] ד"ר חגית קיסר
[עודת הוראה] נויה אנטמן־רון
[חטיבה] החטיבה המשולבת

קורס בחירה מעשי

3 נ"ז

[מטרים] פרופ' ענת קציר, יעל בורשטיין, אמיתי גלעד, איתי ניב,
נואל ערפאת
[חטיבה] החטיבה המעשית

סמינר "עיצוב עכשווי"

4 נ"ז

[מטרים] ד"ר חגית קיסר, פרופ' ענת קציר
[חטיבה] החטיבה העיונית

תיאוריות ביקורתיות לתקשורת חזותית

4 נ"ז

[מטרה] ד"ר יערה רוזוליו
[חטיבה] החטיבה העיונית

סמסטר ב' (א')

מעבדת מחקר

6 נ"ז

[מטרה] ד"ר ליאת לביא, ד"ר רועי עמית, ד"ר דנה הלר, עומר זיו
ד"ר עפרי כנעני, עדה ורדי,
גיא שגיא
[חטיבה] החטיבה המשולבת

סמינר "עיצוב עכשווי"

4 נ"ז

[מטרים] ד"ר חגית קיסר, פרופ' ענת קציר
[חטיבה] החטיבה העיונית

תיאוריות ביקורתיות לתקשורת חזותית

4 נ"ז

[מטרה] ד"ר יערה רוזוליו
[חטיבה] החטיבה העיונית

חופשת סמסטר וסמסטר קיץ (א'+ב')

סדנת אורח (עד שבוע במרוכז)

1 נ"ז

[מטרים] מרצים מתחלפים
[חטיבה] החטיבה המעשית

החוש השישי: מרחבים חדשים של תפיסה וחוויה

2 נ"ז

[מטרים] ליאת סגל, רינת שרצר
[חטיבה] החטיבה המעשית

סמסטר א' (ב')

סמינר מחקר וכתובה

4 נ"ז

[מטרה] ד"ר חגית קיסר
[חטיבה] החטיבה המשולבת

קורס בחירה מעשי

3 נ"ז

[מטרים] פרופ' ענת קציר, יעל בורשטיין, אמיתי גלעד, איתי ניב,
נואל ערפאת
[חטיבה] החטיבה המעשית

סמסטר ב' (ב)

מעבדת מחקר

6 נ"ז

[מטרה] ד"ר ליאת לביא, ד"ר רועי עמית, ד"ר דנה הלר, עומר זיו
ד"ר עפרי כנעני, עדה ורדי,
גיא שגיא
[חטיבה] החטיבה המשולבת

הנחייה אישית וקבוצתית

2 נ"ז

[מטרה] ד"ר חגית קיסר, דנה גז
[חטיבה] החטיבה המשולבת

החוש השישי: מרחבים חדשים של תפיסה וחוויה

2 נ"ז

[מטרים] ליאת סגל, רינת שרצר
[חטיבה] החטיבה המעשית

סדנת אורח (עד שבוע במרוכז)

1 נ"ז

[מטרים] מרצים מתחלפים

תקציר הקורסים

החטיבה העיונית

עיצוב עכשווי
[מרצה] ד"ר חגית קיסר, פרופ' ענת קציר
[חטיבה] החטיבה העיונית
[סמסטר] א+ב [שנה] א

הסמינר "עיצוב עכשווי" יסקור מגמות, תיאוריות, מוסדות ומעצבים/ות מובילים/ות בשדה העיצוב העכשווי, בארץ ובעולם. הקורס יתנהל בפורמט של סיורים, ביקורים ומפגשים, שיתקיימו לסירוגין בימי שישי במהלך סמסטר א' וב'. דרך הרצאות וסיורים נכיר ונבחן את השיח אודות העיצוב בהקשר הרחב של מגמות תרבותיות, כלכליות, חברתיות, תקשורתיות וחזותיות, ונייצר מבט רחב על תפיסות ומתודולוגיות המעצבות את מקומו והשפעתו של העיצוב כיום. נשאל על יחסם של מעצבים/ות ויוצרים/ות לסוגיות חברתיות כמו המשבר הסביבתי, סוגיות כלכליות/חברתיות/פוליטיות, ונעסוק בצמתים בין אמנות לעיצוב ואוצרות.

תיאוריות ביקורתיות לתקשורת חזותית
[מרצה] ד"ר יערה רוזוליו
[חטיבה] החטיבה העיונית
[סמסטר] א+ב [שנה] א

ביקורת היא אלמנט מרכזי בתהליכים של יצירת ידע וקידום שינוי חברתי. עם זאת, בעשורים האחרונים אנו עדים.ות לשחיקה במעמדו של המבקר.ת כסוכן.ת שינוי, ובכוחה של העמדה הביקורתית להשפיע על סדר היום הציבורי. האם הדבר נובע, כפי שטוענים רבים, מכך שהביקורת נוטה להצביע על השלילי אך מתקשה להציע כיווני פעולה חיוביים? האם מדובר בתוצאה של שיח הפוסט־אמת המטשטש את גבולות האמת וההקשר? או שמא הדגש על חולשתו של הכלי הביקורתי מהווה דווקא תנאי לפיתוחה המתמיד של החשיבה הביקורתית עצמה? במהלך הקורס נבחן את תולדות המחשבה הביקורתית לאור משבר הביקורת העכשווי. נסקור את מקורות המושג ואת גלגוליו, ונמפה מגמות עיקריות שהתפתחו במאה ה־20 – מאסכולת פרנקפורט והביקורת הצרפתית ועד פיתוחיהן המאוחרים, ובכללם תיאוריות פמיניסטיות, דה־קולוניאליות, תיאוריות קוויר, פוסט־הומניזם ועוד. נעמיק במושגים מרכזיים המלווים את השיח הביקורתי – בהם אמת, עתיד, סובייקט, יחסי כוח, סמכות, טרנספורמציה, אמניפיציה, צדק ועוד. הסמסטר השני יוקדש לחשיבה ופיתוח פרקטיקות ביקורתיות מעשיות בשדה המחקר, העיצוב והאמנות לנוכח התנאים והאתגרים המאפיינים את מציאות החיים ברגע זה בזמן. במסגרת זו נקשור בין ההיגדים והכלים של התקשורת החזותית ונתבונן בהם דרך עקרונות החשיבה הביקורתית, נדון בשאלת תפקידו של המעצב.ת כסוכן.ת שינוי ובקשר שבין ביקורת לעשייה יצירתית.

החטיבה המשולבת: עיונית ומעשית

סמינר: מחקר וכתביה
[מרצה] ד"ר חגית קיסר
[עוזרת הוראה] נויה אנטמן־רון
[חטיבה] החטיבה המשולבת
[סמסטר] א [שנה] א+ב

”סמינר מחקר וכתביה” מלווה סטודנטים בפיתוח מחקר מבוסס־פרקטיקה בתקשורת חזותית. במרכז הסמינר, שתי שאלות מרכזיות: כיצד ובאילו תנאים יכולה פרקטיקה עיצובית או אמנותית להפוך לפעולה מחקרית? וכיצד נמקם את הפרקטיקה העיצובית בהקשרים חברתיים, מרחביים, תיאורטיים ופוליטיים רחבים? במסגרת הסמינר נסקור מגוון של שיטות מחקר עיוניות ומעשיות בתקשורת חזותית וננסח את שיטות המחקר המתאימות בהקשרים שונים. דרך עבודה סדנאית, קריאה וכתביה נבסס הבנה מעמיקה של חשיבות הכתיבה בתהליך המחקרי ולא פחות מכך, היצירתי, ונפתח מושגים ומתודולוגיות של מחקר מבוסס פרקטיקה. בסמסטר א' הקורס יתקיים בקמפוס מרכז העיר ויכלול הרצאות, סדנאות, ומפגשים עם אורחים. עבור שנה ב'

מעבדת מחקר: תקשורת חזותית, בינה מלאכותית ולכלה
[מרצה] ד"ר ליאת לביא, ד"ר רועי עמית, ד"ר דנה הלר, עומר זיו
[חטיבה] החטיבה המשולבת
[סמסטר] ב [שנה] א+ב

המציאות שבה אנחנו נתונים נדמית לפעמים סטטית, מצב נתון שמכתיב את אופני הפעולה והמחשבה שלנו. אך למעשה היא מזמנת שפע הזדמנויות לשינוי ולטרנספורמציה, על ידי עיצוב מחדש. גישות כלכליות עכשוויות עוסקות לא רק בשאלות של חלוקת הון ויצירת מנגנונים ליצירת רווח, אלא גם ברובדים בסיסיים של הפעילות האנושית – פענוח של עמדות, שינוי שלהן, יצירת מנגנונים של שיתוף פעולה ובעלות משותפת, ניסוח של היחסים בין האדם והחברה ובין האדם והקהילות שאליהן הוא משתייך או עשוי להשתייך, ופיתוח של אופנים חדשים לשיתוף פעולה. במעבדה, הרעיונות המופשטים הללו מקבלים צורה קונקרטית בדמות מנגנונים טכנולוגיים מתקדמים, הרותמים את הידע והכלים העדכניים ביותר בשדה התקשורת החזותית והבינה המלאכותית. במעבדה, אנו לא רק חולמים על עולם טוב יותר, אלא גם מניחים יסודות להתממשותו, בדמות כלים ופלטפורמות שמאפשרים ליחידים ולקבוצות לחולל שינוי אמיתי. המחקר מבוסס הפרקטיקה שנקיים יחד במהלך הסמסטר יקנה לסטודנטים/ות הזדמנות ייחודית להתמחות בעיצוב ממשקים דיגיטליים מבוססי בינה מלאכותית, ובפיתוח ויצירה של אבי־טיפוס חדשניים לתקשורת, ניהול משאבים ופעולה משותפת. מעבדות המחקר יתבססו על שילוב בין מחקר עיוני למעשי, יפתחו וישמו שיטות מחקר מבוסס־פרקטיקה עיצובית, ויחשפו לשיח תיאורטי רלוונטי,

^[1]
^[2]

תקציר הקורסים

<div></div>	<div>מעבדת מחקר: עיצוב ביקורתי "נוקאאוט"</div>
2 נ"ז	6 נ"ז
<p>[מרצה] גיא שגיא, ד"ר עפרי כנעני, עדה ורדי</p>	
<p>[חטיבה] החטיבה המשולבת</p>	
<p>[סמסטר] ב [שנה] א+ב</p>	

תמה מרכזית לשנת הלימודים: עתיד המרחב המשותף. מקנה המידה המקומי ועד הפלנטרי, שינויים מהירים – פוליטיים, אורבניים, טכנולוגיים וחזותיים – מעצבים מחדש במהירות חסרת תקדים את האופנים דרכם הורגלנו לתפוס את החיים על פני הכדור, ומעוררים שאלות על היתכנותו של עתיד אנושי בר קיימא. לנוכח מרכזותן של טכנולוגיות חזותיות, "חכמות" ורוויות מידע בתהליכים אלו, נדמה שלתקשורת חזותית יש תפקיד מכריע ביצירת אלטרנטיבות שיאפשרו לדמיין ולעצב אחרת את עתיד המרחב המשותף. נקודת מוצא זו עומדת בבסיס רציונל המעבדה שתפעל כמרחב אקספרימנטלי ורב תחומי לדמיון ועיצוב מחדש של מודלים להישרדות משותפת בקני מידה משתנים. סטודנטים/ות יפעלו כחוקרים־יוצרים בצוות בין תחומי ויתנסו לאורך הסמסטר בפיתוח ויצירה של פרויקט עיצובי הפועל "בתוך העולם" ומנסח ידע חדש ורלוונטי. כמתודת מחקר ועיצוב מרכזית, המעבדה תתייחס אל מקום ספציפי (site-specific) כנקודת מוצא ותפעל ביחס אליו דרך ציר וורטיקלי (מתת הקרקע, דרך פני האדמה ועד האטמוספירי) ובקני מידה משתנים. רבדים אלו יאפשרו בחינה של האתר כמקום קונקרטי בעל היסטוריה והווה, ובד בבד כמרחב סינתטי, מלאכותי, הפותח כיווני מחקר ניסיוני וספקולטיבי. המחקר יתבסס על עבודה עם חומרים חזותיים, צילום, מיפוי, מידול, חומרי ארכיון, ואינפוגרפיקה של נתונים. כל אלו יאפשרו לסטודנטים להתמחות במגוון מתודולוגיות מחקר חזותי, בקראפט וטכנולוגיה, ולפתח פרקטיקה עיצובית בינתחומית. מעבדות המחקר יתבססו על שילוב בין מחקר עיוני למעשי, יפתחו ויישמו שיטות מחקר מבוסס־פרקטיקה עיצובית, ויחשפו לשיח תיאורטי רלוונטי, מפגשים עם מומחים, סיורים ושיתופי פעולה.

<div></div>	<div>פרויקט מסכם: עיצוב/אוצרות/כתיבה</div>
2 נ"ז	2 נ"ז
<p>[מרצה] סגל המחלקה</p>	
<p>[חטיבה] החטיבה המשולבת</p>	
<p>[סמסטר] ב [שנה] ב</p>	

סיום התואר מותנה בציון עובר בהגשת ביניים אחרונה של הפרויקט המסכם, בסמסטר ב', שנה ב'.

החטיבה המעשית:

קורסי בחירה

<div></div>	<div>החוש השישי: מרחבים חדשים של תפיסה וחווייה</div>
2 נ"ז	2 נ"ז
<p>[מרצה] ליאת סגל ורינת שרצר</p>	
<p>[חטיבה] החטיבה המעשית</p>	
<p>[סמסטר] סדנת קיץ מרוכזת [שנה] א+ב</p>	

סדנה תאורטית ומעשית העוסקת ביצירת אינטראקציות חושיות מורחבות, המשלבות בין תפישה אנושית, אינטליגנציה מלאכותית וטכנולוגיות מתקדמות, תוך בחינת הגבולות שבין הטבעי והמלאכותי, הביולוגי והדיגיטלי. במהלך הקורס ייחקרו עקרונות מהתחומים: מכונה-אדם, ממשקי עיצוב ספקולטיבי, complexity, cognitive & neuro science, embodied cognition ובינה מלאכותית. לאחר שנתנסה בעיצוב חוויות המבוססות על חושים ביולוגיים קיימים, נחקור וניצור מערכות חושיות ספקולטיביות תוך שימוש בטכנולוגיות חישה ובינה מלאכותית ליצירת מרחבי תפישה והכרה בלתי שגרתיים והרחבת החוויה האנושית. הסדנה הינה חוויה של למידה דרך הגוף, התנסות, חקירה ויצירה. במסגרתה הסטודנטים יות יפתחו פרויקטים המציגים אקולוגיות חושיות היברידיות שבהן משולבים אלמנטים ביולוגיים, מכניים ודיגיטליים. הקורס יאתגר את התפישות המקובלות של חישה ויאפשר חקירה ביקורתית ויצירתית של האופן שבו טכנולוגיה עשויה להעשיר את חוויית הקיום האנושי.

<div></div>	<div>פוסט מובינג־אימג'</div>
3 נ"ז	3 נ"ז
<p>[מרצה] יעל בורנשטיין</p>	
<p>[חטיבה] החטיבה המעשית</p>	
<p>[סמסטר] א [שנה] א+ב</p>	

פוסט מובינג־אימג' יוצא מתוך נקודת הנחה שתפיסת הסרט כיצירה לינארית, סטטית וקבועה צריכה להשתנות, שכן היא מבוססת על מגבלה טכנית שכבר לא קיימת מאחר והכל דיגיטלי כיום. מהלך הקורס מבקש לאתגר את האופן שבו אנו מבינים את התנועה (motion) כמדיום, ולעודד את הסטודנטיות/ים להכיר ולבחון את יסודותיו הרדיקליים והאוונגרדיים. בשיעורים נבחן כיצד ניתן לאתגר את המגבלות של יצירות בתנועה, המספרות לרוב סיפור על ציר זמן לינארי, ונתנסה בחקירה של כלים ופורמטים שונים שמאפשרים מבע יצירתי מופשט ועמוק. מהלך הקורס מבוסס על התנסות וניסוי מעשיים, במסגרתם נייצר מרחב שאפשר לכנותו "מעבדת תנועה". נְתמקד ביצירת דימויים תנועתיים שאינם נשענים על נרטיב קולנועי מסורתי, אלא מספרים סיפור באמצעים אחרים, כגון: תנועה, חומר, קומפוזיציה, הפשטה, דקונסטרוקציה. נלמד לפתח יצירות המעניקות חוויה רעננה, עצמאית וקלה להפקה (בסגנון do it yourself), תוך שימוש בכלים יצירתיים ייחודיים. במהלך הסמסטר, וסטודנטיות/ים יחקרו ויישמו כלים מופשטים לפיתוח מבע תנועתי, ויפתחו הבנה ביקורתית ויצירתית של מדיום התנועה מתוך מחשבה עצמאית ופתוחה המערערת על מוסכמות מוכרות של תנועה, קומפוזיציה ורעיון. הקורס ילווה במפגשים עם יוצרים/ות ושיתופי פעולה בינתחומיים ומרצים נוספים בתכנית. בשיתוף פעולה עם תוכנית התואר השני במוזיקה ניסיונית באקדמיה למוזיקה ומחול ע"ש רובין, ירושלים.

דאטה והעיר הגדולה

<div></div>	<div>דאטה והעיר הגדולה</div>
3 נ"ז	3 נ"ז
<p>[מרצה] פרופ' ענת קציר</p>	
<p>[חטיבה] החטיבה המעשית</p>	
<p>[סמסטר] א [שנה] א+ב</p>	

מה הופך את העיר למה שהיא? מה הוא אותו DNA של העיר שהופך את ירושלים לשונה מתל אביב, ניו יורק או אוסלו? האם אלו הבניינים, החללים שביניהם? מכסי הביוב ושפות המדרכה? קוד הלבוש? או אולי דווקא הזיכרונות, החלומות והשאיות של תושביה? בקורס זה נצא למסע היכרות עם העיר — מרחב המציע חוויה עשירה, סוחפת ומרתקת — מתוך ניסיון ליצור קריאה אלטרנטיבית חדשה של העיר, נקודת מבט שלא הבחנו בה קודם. המסע יתחיל בבחירת המוטיב בעיר המעניין אתכם.ם במיוחד ובאיסוף דאטה מהמרחב האורבני. נבחן מתודולוגיות שונות לאיסוף הנתונים מהמרחב: קריאה, שוטטות כפרקטיקה להבנת המרחב, ראיונות עם תושבים, איסוף זיכרונות, דמיון, תצפית, סטטיסטיקה, צילום כמתודולוגיה למיפוי ועוד. כל אחד ואחת מכם ין יבחר לא רק את הנושא בו ירצה לעסוק אלא גם את המתודולוגיה בה ירצה לאסוף את הנתונים. כדי להבין את מנעד הפרויקטים האפשריים בקורס, כדאי להציץ בפרויקטים הבאים: **Exactitudes.com** – פרויקט המקטלג טיפוסים אורבניים באמצעות קודי הלבוש שלהם; **A Subjective Atlas of Palestine** – שמציג את חיי היום־יום ברמאללה; **Alter Bahnhof Video Walk** של ג'נט קרדיף וג'ורג' בורס מילר – המציע קריאה חדשה של המרחב באמצעות AR; ועוד. אחת השאלות המרכזיות בה נעסוק תהיה כיצד להפוך דאטה (נתונים גולמיים) < לאינפורמציה < ולסטוריטלינג, המוצג בפורמט עיצובי מורכב ומאפשר קריאה חווייתית של העיר מנקודת מבטכם.ם הייחודית. הפורמט והפלטפורמה מודפסת או דיגיטלית) יהיו לבחירתכם.ם.

תקציר הקורסים

<div><div></div><div>טיפוגרפיה ערבית</div><div>تاييجرافي عربي</div></div>
<div><div> <div>[מרחצ] נוֹאֵל עֶרְפֶּאֵת נוֹאֵל עֶרְפֶּאֵת</div> <div></div> </div></div> <div><div> <div>[חֲסִיבֵה] החֲסִיבֵה המעֲשִׂית</div> <div></div> </div></div>
<div><div> <div>[סִמְסִטֵר] א [שנה] א+ב</div> <div></div> </div></div>

קורס זה מקנה לסטודנטיות.ים את הכלים הנדרשים על מנת לעצב מערך טיפוגרפי נכון וראוי בשפה הערבית. תהליך הלמידה כולל תרגום של ידע טיפוגרפי קודם לסביבת השפה הערבית, על מאפייניה הייחודיים. נכיר את הבסיס הטיפוגרפי של השפה – מבנה האותיות, המערך, החוקים והכללים, נכיר גופנים וסגנונות, ונלמד כיצד לעשות בעזרתם עיצוב טיפוגרפי המעביר מסר נכון בהקשרים תוכניים שונים. נדלג בין סקירות היסטוריות של התפתחות הכתב, נסקור גופים מבוססי כתב יד וגופים מושפעים מהמערב או משפות אחרות, נדון במעבר הדיגיטלי של אותם גופנים ונבחן את אופן השימוש בהם. הקורס מלווה בהרצאות העשרה מבוססות מחקר אודות נוכחות השפה הערבית במרחב והשראות טיפוגרפיות עכשוויות מהעולם הערבי – פלסטיון, מצרים, לבנון, איראן, ירדן, סוריה, עיראק ועוד. במהלך הקורס נעבוד על תרגילים בהיקף משתנה, תחילה נבנה יחידות טיפוגרפיות המורכבות ממילים, ולאחר מכן נעבור לעימוד טקסטים מורכבים. נתמקד בבחינת קריאות, ביצירת היררכיה ובבניית מערכות יחסים בין דימויים טיפוגרפיים לבין טקסט קריאה. נלמד איך בתור מעצבות ומעצבים יש לנו את הכוח לשנות את מעמדה של השפה במרחב הציבורי ואיך ליצור ערוץ תקשורת עם קוראים וקוראות דוברי השפה. **הקורס מיועד לסטודנטים/ות עם מיומנויות וידע בסיסי בעיצוב טיפוגרפי.**

المساق يزوّد المشاركين والمشاركين بالأدوات اللازمة لتصميم منظومة نصوص لائقة ودقيقة باللغة العربية. تتضمن سيرورة التعليم ترجمة معرفة سابقة لتصميم النصوص لبيئة اللغة العربية وخصائصها الفريدة. سنتعرف على أساسيات التاييجرافية للغة، بما في ذلك مبنى الحروف، النظام، القواعد وأسس الكتابة، وسنتعرف على أنواع الخطوط والأنماط، وسنتعلم تمرير رسائل دقيقة تحمل سياقات

مختلفة بواسطة كيفية تصميم نصوص. سنتقل بين مراجعات تاريخية لتطوير الخط، وسنراجع خطوط تستند على الخط اليدوي وأيضاً خطوط تحمل طابع غربي أو متأثرة من لغات أخرى، وسنناقش الانتقال الرقمي لتلك الخطوط وندرس كيفية استخدامها. يتضمن المساق محاضرات إثرائية مستندة على أبحاث حول وجود اللغة العربية في الحيز العام، وتضم إلهامات لتصاميم تاييجرافية معاصرة من العالم العربي – فلسطين، مصر، لبنان، إيران، الأردن، سوريا، العراق وغيرها. المساق يتضمن تمارين مختلفة النطاق، حيث نبدأ أولاً بإنشاء وحدات نصوية تتضمن كلمات، ومن ثم نتقل إلى تصميم نظام لنصوص مركبة. سنركز على مقروئية النصوص، بناء منظومة تحتوي على هرمية وبناء علاقات بين صور مكونة من نص وبين نص موجه للقراءة. سنتعلم كيف يمكننا كمصمّمات ومصممين تغيير مكانة اللغة في الحيز العام وكيف يمكن إنشاء قنوات تواصل مع قراء اللغة. الدورة مخصصة لجميع الطلاب بدون حاجة لمعرفة مسبقة. **المساق موجه للطلاب والطالبات الذين لديهم مهارات ومعرفة أساسية في تصميم تاييجرافيكي.**

<div><div></div><div>דוקו עיצוב</div></div>
<div><div> <div>[מִרְצֵה] אִמִּיתִי גֶלְעָד</div> <div></div> </div></div> <div><div> <div>[חֲסִיבֵה] החֲסִיבֵה המעֲשִׂית</div> <div></div> </div></div>
<div><div> <div>[סִמְסִטֵר] א [שנה] א+ב</div> <div></div> </div></div>

מטרת הקורס היא לבחון ולתרגל גישת עשייה דוקומנטרית באמצעות ארגז הכלים שלנו מתחומי התקשורת החזותית – עיסוק במציאות, וטיפול יצירתי בה. בקורס ניגש לנתח ולייצר גוף תוכן מורכב ונפתח אותו לעבודה חזותית תפורה למידותיו. דרך תהליך מובנה נזהה ערכים, קונפליקטים ומוטיבים, נתרגל גיבוש עמדה רעיונית, זיהוי מוקדי עניין והזדמנויות, ונשאף לאתגר את תבניות הסיפור והתיעוד המוכרות מתקשורת המיינסטרים. הסטודנטים.יות בקורס יעבדו בפורמטים חזותיים מורכבים ובמדיות מגוונות, תוך מחשבה וניתוח של יחסי הטקסט והמבע החזותי, והשפעתם על ייצוג הנושא והערכים המגיעים איתו.

<div><div></div><div>קריאייטיב קודינג</div></div>
<div><div> <div>[מִרְצֵה] אִיתִי נִיב</div> <div></div> </div></div> <div><div> <div>[חֲסִיבֵה] החֲסִיבֵה המעֲשִׂית</div> <div></div> </div></div>
<div><div> <div>[סִמְסִטֵר] א [שנה] א+ב</div> <div></div> </div></div>

בקורס נבחן את המפגש בין תקשורת חזותית, קוד ותהליכי יצירה עכשוויים הנשענים על אוטומציה, גנרטיביות ועבודה עם מערכות חישוביות. הסטודנטים.ות ירכשו היכרות עם כתיבה וקריאה של קוד בהקשר עיצובי, ויתנסו בכתיבת קוד בסיסי בשפת **JavaScript** כחלק מתהליך מחקר ופיתוח שפה אישית. במסגרת הקורס ייבנו מערכות עיצוב פתוחות שיכולות להכיל תוכן משתנה; באמצעות יצירה גנרטיבית ועבודה עם נתונים חיים נפתח דימויים חזותיים המונעים ומגיבים לדאטה. בדרך זו נבחן את תפקיד המעצב.ת כמתכנן.ת מערכת עיצוב חיה, פתוחה, המאפשרת חיפוש, חקירה, טעייה ושיבוש. הקורס אינו דורש רקע קודם בתכנות, והוא מציע נקודת מבט יצירתית וניסיונית על קוד ככלי ביטוי עיצובי עכשווי.

סמסטר א'	סמסטר ב	סמסטר ב	סמסטר א'
<p>חמישי</p> <p>סמינר מחקר וכתובה</p> <p>[מרצה] ד"ר חגית קיסר [חדר] 383</p>	<p>חמישי</p> <p>מעבדת מחקר: עיצוב ביקורתי "נוקאאוט"</p> <p>[מרצה] גיא שגיא, ד"ר עפרי כנעני, עדה ורדי [חדר] 385</p>	<p>חמישי</p> <p>מעבדת מחקר: עיצוב ביקורתי "נוקאאוט"</p> <p>[מרצה] גיא שגיא, ד"ר עפרי כנעני, עדה ורדי [חדר] 385</p>	<p>חמישי</p> <p>קורס בחירה מעשי</p> <p>[מרצים] פרופ' ענת קציר, יעל בורשטיין, אמיתי גלעד, איתי ניב [חדר] 134, 383, 214, 385</p>
<p>10:00 – 13:00</p>	<p>10:00 – 13:00</p>	<p>10:00 – 13:00</p>	<p>10:00 – 13:00</p>
<p>הפסקה</p>	<p>הפסקה</p>	<p>הפסקה</p>	<p>הפסקה</p>
<p>13:00 – 14:00</p>	<p>13:00 – 14:00</p>	<p>13:00 – 14:00</p>	<p>13:00 – 14:00</p>
<p>הפסקה</p>	<p>הפסקה</p>	<p>הפסקה</p>	<p>הפסקה</p>
<p>14:00 – 17:00</p>	<p>14:00 – 17:00</p>	<p>14:00 – 17:00</p>	<p>14:00 – 17:00</p>
<p>הפסקה</p>	<p>הפסקה</p>	<p>הפסקה</p>	<p>הפסקה</p>
<p>17:00 – 19:00</p>	<p>17:00 – 19:00</p>	<p>17:00 – 19:00</p>	<p>17:00 – 19:00</p>
<p>הפסקה</p>	<p>הפסקה</p>	<p>הפסקה</p>	<p>הפסקה</p>

סמסטר קיץ

החוש השישי: מרחבים חדשים של תפיסה וחוויה

[מרצים] ליאת סגל, רינת שרצר

הנחייה אישית וקבוצתית

[מרצה] ד"ר חגית קיסר, דנה גז

מעבדת מחקר: תקשורת חזותית, בינה מלאכותית וכלכלה

[מרצה] ד"ר ליאת לביא, ד"ר רועי עמית, ד"ר דנה הלה, עומר זיו
[חדר] 383

מעבדת מחקר: עיצוב ביקורתי "נוקאאוט"

[מרצה] גיא שגיא, ד"ר עפרי כנעני, עדה ורדי
[חדר] 385

סדנת אורח (עד שבוע במרוכז)

[מרצים] מרצים מתחלפים

סמסטר א'

חמישי

סמינר מחקר וכתובה

[מרצה] ד"ר חגית קיסר
[חדר] 383

10:00 – 13:00

הפסקה

הפסקה

הפסקה

סמסטר א'

חמישי

קורס בחירה מעשי

[מרצים] פרופ' ענת קציר, יעל בורשטיין, אמיתי גלעד, איתי ניב
[חדר] 134, 383, 214, 385

הפסקה

13:00 – 14:00

הנחייה אישית וקבוצתית

[מרצה] ד"ר חגית קיסר, דנה גז

מעבדת מחקר: תקשורת חזותית, בינה מלאכותית וכלכלה

[מרצה] ד"ר ליאת לביא, ד"ר רועי עמית, ד"ר דנה הלה, עומר זיו
[חדר] 383

מעבדת מחקר: עיצוב ביקורתי "נוקאאוט"

[מרצה] גיא שגיא, ד"ר עפרי כנעני, עדה ורדי
[חדר] 385

סמסטר א'

חמישי

קורס בחירה מעשי

[מרצים] פרופ' ענת קציר, יעל בורשטיין, אמיתי גלעד, איתי ניב
[חדר] 134, 383, 214, 385

הפסקה

14:00 – 17:00

הפסקה

הפסקה

הפסקה

סמסטר א'

חמישי

קורס בחירה מעשי

[מרצים] פרופ' ענת קציר, יעל בורשטיין, אמיתי גלעד, איתי ניב
[חדר] 134, 383, 214, 385

הפסקה

17:00 – 19:00